

تفسیر عمومی شماره ۱۰: آزادی بیان (بند ۱۹) - ۱۳۶۲/۰۴/۰۸

تفسیر عمومی شماره ۱۰ کمیته حقوق مدنی و سیاسی

تفسیر عمومی ۱۰

آزادی بیان

(ماده ۱۹)

(جلسه نوزدهم، ۱۹۸۳)

۱. بند ۱ مستلزم حفاظت از «حق داشتن عقاید بدون مزاحمت» است. این حق است که میثاق اجازه هیچ استثنا یا محدودیتی در مورد آن را نمی‌پذیرد. کمیته از اطلاعات کشور های عضو در رابطه با بند ۱ استقبال می‌کند.

۲. بند ۲ مستلزم حفظ حق آزادی بیان است که نه تنها شامل «اشاعه اطلاعات و افکار از هر قبیل» بلکه شامل «تفحص» و «تحصیل» آنها «بدون توجه به سرحدات» و به هر وسیله «خواه شفاهاً یا به صورت نوشته یا چاپ یا به صورت هنری یا بهر وسیله دیگر بانتخاب خود» هم می‌گردد. همه کشور های عضو اطلاعات مربوط به تمامی جنبه های آزادی بیان را ارائه نکردند. بعبارت دیگر تا کنون توجه کافی به پیشرفت رسانه های جمعی و ابزار موثر برای جلوگیری از کنترل رسانه ها به نحوی که مخل آزادی بیان مقرر شده در بند ۳ باشد، نشده است.

۳. گزارش های بسیاری از کشور ها محدود به ذکر تامین آزادی بیان در قانون اساسی و سایر قوانین می باشند. اما به منظور آگاهی دقیق از نظام آزادی بیان در قوانین و در عمل، کمیته نیازمند اطلاع از مقرراتی است که مربوط به حوزه آزادی بیان و یا محدودیت های وارد بر آن است و همچنین تمام شرایط دیگری که در عمل بر استفاده از این حق تاثیر می گذارند. کنش مابین اصول آزادی بیان و چنین محدودیت هایی حوزه واقعی حقوق افراد را معین می سازد.

۴. بند ۳ صریحاً تاکید می کند که اعمال حق آزادی بیان با وظایف و مسئولیت های مشخصی و بنابراین با محدودیت هایی که می تواند به منافع دیگران و یا اجتماع مربوط باشد، همراه است. با این وجود اگر یکی از کشور های عضو محدودیت هایی را بر آزادی بیان اعمال می کند، محدودیت ها نباید این حق را در خطر قرار دهند. بند ۳ شرایطی را برقرار می کند و تنها بر اساس این شرایط امکان اعمال محدودیت ها وجود دارد. محدودیت ها باید «تصریح شده در قانون» باشند؛ این محدودیت ها تنها در جهت یکی از اهداف مذکور در تبصره (الف) و (ب) بند ۳ قابل اجرا باشند؛ و همچنین اعمال آنها باید توسط کشور های عضو برای یکی از اهداف مذکور «ضروری» تلقی گردد.

دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر
ژنو، سوئیس